

Motion S – Ge möjlighet för socialtjänsten att remittera direkt till BUP

Nästan hälften av alla barn i Sverige har någon gång utsatts för våld av en vuxen under sin uppväxt. Adderas våld som barn och ungdomar utsätter andra barn och ungdomar för blir siffran ännu högre. Även de barn som inte själva utsätts kommer i kontakt med våldet på olika sätt: genom kompisars berättelser, genom skjutningar och annat våld i den offentliga miljön eller genom nyhetsrapporteringar och sociala medier. Man kan därför säga att våld berör alla barn, direkt eller indirekt.

Det går att vända en negativ utveckling efter våldsutsatthet. Det är samhällets ansvar att ge stöd till barn som utsatts för våld så att de kan må bra, ha fungerande skola och relationer. Barn har rätt till en framtid fri från konsekvenserna av våld, att kunna utvecklas utifrån sin fulla potential och känna trygghet, glädje och framtidstro.

För de barn som utsatts för våld behövs insatser på olika nivåer. Själva förutsättningen för insatser är att våldet upptäcks och bekräftas. Barnets upplevelser och berättelse behöver tas på allvar. Då finns ett grundläggande behov av att tillgodose barnets behov av skydd – att få våldet att upphöra och säkerställa en trygg livssituation. Utöver det behöver alla barn ges möjlighet att förstå vad de har varit med om. Att svåra upplevelser görs begripliga och sätts i ett sammanhang är grundläggande och hälsofrämjande.

Våldsutsatta barn kan ofta behöva insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. När det gäller hälso- och sjukvård finns olika aktörer, såsom barnhälsovård, elev[1]hälsa, ungdomsmottagning, primärvård, habilitering, första linjens barn- och ungdomspsykiatri samt barn- och ungdomspsykiatri på specialistnivå. Även socialtjänsten är indelad i olika enheter, som är specialiserade på olika områden.

Att barn får rätt insats i rätt tid handlar i första hand om att förbättra måendet för barnet. Men det handlar också om att förebygga och förhindra ytterligare negativ utveckling. Att inte få hjälp leder ofta till att symptomen förvärras och befästs med tiden. En del barn kan som en konsekvens av de svårigheter de upplever utsätta sig för risker eller hitta destruktiva sätt att hantera sitt mående, så som genom substansbruk eller att skada sig själv.

I sin senaste granskning av hur Sverige efterlever barnkonventionen gav FN:s barnrättskommitté Sverige kritik för bristande tillgång till stöd och behandling för våldsutsatta barn. Kritiken riktades framför allt mot en otydlig vårdkedja som gör att barn faller mellan stolarna och inte får rätten till rehabilitering och återanpassning realiserad. Att barn faller mellan stolarna och inte får tillgång till stöd och behandling kan ta sig uttryck på olika sätt och bero på olika saker. Ganska ofta handlar det om att barn bollas mellan olika verksamheter och inte är tydligt välkomna någonstans.

Vårdprocesserna kräver att det finns en stark företrädare för barnet. Ibland är det föräldrarna och i vissa fall kan en socialsekreterare fylla den funktionen. I vissa regioner har möjligheten för socialtjänst att remittera direkt till barn- och ungdomspsykiatri minskats eller helt tagits bort, vilket försvårar för socialsekreterare. I stället är det vårdnadshavare som kan söka direkt till barn- och ungdomspsykiatri. I ett sådant system kommer de barn med en resursstark familj gynnas medan andra barn missgynnas.

En sådan orättvisa rörande vården och välfärden för barn och unga i Gävleborg kan vi socialdemokrater inte acceptera.

Mot bakgrund av detta föreslår vi följande:

1. Att Region Gävleborg utreder möjligheterna för kommunala socialtjänster i länet att remittera direkt till barn- och ungdomspsykiatri.
2. Att möjligheten för kommunala socialtjänster i länet att remittera direkt till barn- och ungdomspsykiatri träder i kraft under första halvåret 2025.

Gävle 2024-03-13

Lars Öberg, S

Jeanette Derkaspar, S

Mona Davik, S